

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA HSS-a**

Zagreb, 01. lipnja 2006.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o mirovinskom osiguranju

Temeljem članka 84. Ustava Republike Hrvatske i članaka 128. i 129. Poslvonika Hrvatskoga sabora, Klub zastupnika HSS-a podnosi *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju.*

Na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela dodatna obrazloženja i objašnjenja dati će predstavnici predlagatelja zastupnici dr.sc. Zvonimir Sabati, Željko Pecek i Ljubica Lalić.

PREDSJEDNIK KLUBA HSS-a

Željko Pecek

KLUB ZASTUPNIKA HSS-a

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU**

Zagreb, lipanj 2006.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU

I USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u članku 2. Ustava Republike Hrvatske.

II OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE ZAKONOM TREBAJU UREDITI TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a) Najniža mirovina

Najniža mirovina se opisuje kao glavni instrument socijalne sigurnosti i unutar generacijske redistribucije od osiguranika s višim ka osiguranicima s nižim prihodima. Osiguranik čija je mirovina niža od najniže mirovine, ima pravo na najnižu mirovinu. To se i zakonski reguliralo donošenjem Zakona o mirovinskom osiguranju - ("Narodne novine", br. 102/98, - Članak 82. stavak 2.: "*Najniža mirovina određuje se za svaku godinu mirovinskog staža u visini od 0,825% od prosječne bruto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u 1998. godini prema podacima Državnog zavoda za statistiku.*")

Tijekom 2002. godine, stručni tim je utvrdio niz primjedaba u okviru projekta: "Strategija razvitka Republike Hrvatske: Hrvatska u 21. stoljeću". Potrebno je navesti najvažnije primjedbe:

- *socijalna sigurnost i redistribucija se ostvaruje samo na teret osiguranika, a ne svih poreznih obveznika;*
- *iznos najniže mirovine izrazito je visok u odnosu na iznos prosječne mirovine za jednu godinu mirovinskog staža;*
- *dvojbena je i pitanje neumanjenja najniže mirovine korisnicima mirovina koji su otišli u prijevremenu starosnu mirovinu;*
- *od 1. siječnja 1999. do 31. prosinca 2001. osiguranici koji su primili najnižu mirovinu ostvarili su u prosjeku mirovinu veću za 52,5% od mirovine koja bi im inače pripadala na temelju uplaćenih doprinosa;*
- *visina najniže mirovine i povećanje broja njezinih korisnika stalno će utjecati na rast mirovinskih izdataka;*
- *osiguranici se prijavljuju na najniži dopušteni iznos, a ne stvarni iznos plaće ili drugog primanja, jer znaju da ne mogu dobiti mirovinu u iznosu manjem od najniže mirovine – evazija pri uplati doprinosa.*

Pretpostavlja se da je to utjecalo na izmjenu Zakona o mirovinskom osiguranju koji određuje najnižu mirovinu ("Narodne novine", br. 147/02) člankom 82. stavak 2.: "*Najniža mirovina određuje se za svaku godinu mirovinskog staža do 30 godina mirovinskog staža u visini od 0,825%, a za svaku godinu staža koja prelazi 30 godina mirovinskog staža u visini od 0,4125% od prosječne bruto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u 1998. godini prema podacima Državnog zavoda za statistiku.*"

Upravo je ta izmjena članka 82. st. 2. stvorila neobjašnjivu nepravdu prema osiguranicima koji rade puni radni staž s malim primanjima, a onda su dodatno "*kažnjeni*" s još nižim iznosom mirovine jer upravo Zakon smanjuje iznos mirovine za one umirovljenike koji prelaze 30 godina radnog staža, a imaju izrazito niske plaće. To su u pravilu radno-intenzivne i niskodohodovne djelatnosti, kakvih ima na puno mjesta u Republici Hrvatskoj.

Iz tih razloga Klub HSS predlaže izmjenu tog članka, na način da se najniža mirovina odredi u visini 0,75% od prosječne bruto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u 1998. godini, čime se uvažava činjenica da najniža mirovina utječe na stalno povećavanje mirovinskih izdataka, ali se isto tako ispravlja nepravda kojom radnici s duljim stažom primaju manju najnižu mirovinu. Nema logike da staž iznad 30 godina vrijedi manje. Ovim se Zakonom želi stimulirati osiguranike da rade što duže, jer će im i mirovine u bilo kojem slučaju biti veće.

Problem evazije pri uplati doprinosa za mirovinsko osiguranje ili slični problemi iz domene radnog zakonodavstva potrebno je rješavati drugim zakonima.

b) Utvrđivanje najpovoljnijih godina radnog staža

Zakonom o mirovinskom osiguranju utvrđuje se koliko godina radnog staža se uzima za izračun mirovina. To se definira člankom 184. stavak 1. koji kaže: *“Na temelju vrijednosnih bodova utvrđenih za pojedinu kalendarsku godinu prema članku 75. do 77. ovoga Zakona, računaju se najpovoljniji prosječni vrijednosni bodovi koje je osiguranik ostvario u bilo kojih uzastopnih:*

1) u 1999. godini	10 godina
2) u 2000. godini	13 godina
3) u 2001. godini	16 godina
4) u 2002. godini	19 godina
5) u 2003. godini	22 godina
6) u 2004. godini	25 godina
7) u 2005. godini	28 godina
8) u 2006. godini	31 godina
9) u 2007. godini	34 godina
10) u 2008. godini	37 godina
11) u 2009. godini	40 godina”

Osiguranici koji nisu bili u obvezi upisati drugi stup mirovinskog osiguranja, a na njih se primjenjuje članak 184. Zakona o mirovinskom osiguranju imati će osjetno nižu mirovinu u odnosu na postojeće korisnike mirovina koji su to pravo ostvarili do 31. 12. 1998., odnosno korisnike mirovina koji su ostvarili mirovinu nakon 1. siječnja 1999., a čije mirovine se predlažu za usklađivanje Prijedlogom zakona o usklađivanju mirovina ostvarenih nakon 1. siječnja 1999.

To je neprihvatljiva odredba Zakona, pa Klub HSS-a predlaže izmjenu na način da se za izračun mirovina uzima 15 najpovoljnijih uzastopnih godina radnog staža, ali samo za osiguranike koji nisu upisali II stup mirovinskog osiguranja.

III OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva potrebna za isplatu mirovina osigurati će se u Državnom proračunu.

IV TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM – prilaže se

V TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU – prilaže se PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU

Članak 1.

U članku 82. stavak 2. Zakona o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", br. 102/98, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05) mijenja se i glasi: «Najniža mirovina određuje se za svaku godinu mirovinskog staža u visini od 0,75% od prosječne bruto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u 1998. godini, prema podacima Državnog zavoda za statistiku.»

Članak 2.

U članku 184. Zakona o mirovinskom osiguranju umjesto riječi: «bilo kojih uzastopnih:» treba stajati: «bilo kojih 15 uzastopnih godina». Alineje 1-11 brišu se.

Članak 3.

Odredbe ovog Zakona odnose se samo na osiguranike koji nisu upisali drugi stup mirovinskog osiguranja.

Članak 4.

Sredstva potrebna za isplatu mirovina osigurati će se u Državnom proračunu.

Članak 5.

Zakon stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama", a primjenjuje se od 1. siječnja 2007.

OBRAZLOŽENJE UZ POJEDINE ČLANKE ZAKONA

Članak 1.

U članku 1. navode se Zakoni na koje se odnose izmjene i dopune predložene ovim Zakonom, od temeljnog Zakona o mirovinskom osiguranju, preko niza izmjena i dopuna navedenog Zakona.

Prijedlog je da se izmjeni članak 82. stavak 2. Zakona o mirovinskom osiguranju koji utvrđuje najnižu mirovinu. Navedenom izmjenom uvodi se jedinstvena stopa od 0,75% od prosječne bruto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u 1998. godini, jer se na taj način ispravlja nepravda kojom radnici koji dulje rade primaju manju najnižu mirovinu. Za Hrvatsku seljačku stranku je neprihvatljiva činjenica da radni staž iznad 30 godina manje vrijedi, pa ovom izmjenom želimo stimulirati radnike da što dulje rade.

Članak 2.

U članku 2. predlaže se izmjena kojom se za izračun mirovina uzima 15 najpovoljnijih uzastopnih godina, a ne kao što se predviđa postojećim zakonskim rješenjem kojim se za izračun mirovina uzima cjelokupni radni staž za sve osiguranike. Ako se uzme u obzir činjenica da je upis u drugi stup mirovinskog osiguranja bio 2000. godine za one koji su imali to pravo, uvjerenja smo da neće doći do zlouporabe tog broja najpovoljnijih uzastopnih godina radnog staža.

Članak 3.

U članku 3. se utvrđuje na koje osiguranike se odnose ove izmjene i dopune, na način da je definirano da se one odnose samo na osiguranike koji nisu upisali drugi stup mirovinskog osiguranja, a za ostale osiguranike koji su upisali drugi stup mirovinskog osiguranja, odnose se odredbe postojećeg Zakona o mirovinskom osiguranju, jer se očekuje pozitivan učinak drugog stupa mirovinskog osiguranja.

Članak 4.

Ovim člankom se određuju izvori za sredstva potrebna za isplatu mirovina od 1. siječnja 2007. Ta sredstva treba planirati Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, čiji je proračun integralni dio Državnog proračuna, što znači da se sredstva moraju osigurati u Državnom proračunu.

Članak 5.

Ovim člankom se predviđa početak primjene ovog Zakona, koji mora biti usklađen s datumom predviđenim u prijedlogom Zakona o usklađivanju mirovina ostvarenih nakon 1. siječnja 1999., te je stoga i predloženo da to bude 1. siječanj 2007.